

ZGODNJA

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Tečaj X.

V Ljubljani 2. maliga travna 1857.

List 14.

Večni
Križa bliš!

Srečni

Ti deliš

Nam nebeški mir!

Al s Teboj še ni končano.

Kar človeštvu Bog storit' želi.

In umerljivim nam spoznati ni še dano.

Jezusa dobrota **VEČNA** kaj za nas stori!

O brezkončna si **LJUBEZEN** naš'ga Odrašenika.

Kdo ne bo Te ljubil, **BOŽJA** hrana, seream slast!

V Tvoji velikost' omaga moč jezika:

Vender daš se seream grešnim v last!

Čudi zemlja se presrečna.

Poj nebeški kor:

Sveto.

Sveto.

Jagne! —

Trojno - večni,

Edino - srečni! —

JEZUS!

Ljubi

Duš Pastir!

O nikar nas ne pogubi!

Daj doseč' nam večni mir!

Serca polje, povikajte! vse naj ga časti!

TUKAJ V SVETIM ZAKRAMENTU KI ZA NAS ŽIVI!

...n...n...

JERNEJ,

*po Božji in sretiga apostolskiga stola milosti Ter-
časki in Koperski škof.*

Duhovstvu in ljudstvu zedinjenih škofij blagor
in blagoslov od Gospoda!

(Konec.)

Na to smo vas hotli napeljati, preljubi! de se vaš duh očisti in k Bogu povzdigne, de naj se vname v ognji lju-
bezni Božje, brez ktere ni nobene dobrote, koristi in sreče;
s tem bote zmožni in pripravi, dopolniti pobožno delo, na
kteriga že davno mnogo in rezo mislimo in svojo skerb
obračamo, de bi se doseglo v Božjo čast in k vašemu du-
hovnemu in telesnemu blagru. In tukaj vam kar odkrito-
serčno povemo, preljubi! ako se naš duh vselej veseli in
raduje, kadarkoli nam je z očetovsko ljubeznijo z vami spre-
govoriti, ali vam svojo priserčno skerb na znanje dati, ki
jo imamo za vaš blagor; so te čutila tolikanj bolj žive ta
trenutek, ko s posebno ginjenim seream od vas poveseljenja
in pomoči išemo, in zaupamo, se celo zanesemo, de bo
sveto delo, ki ga vam razodenemo, nedvomljivo srečin ko-
nec doseglo po vaši pobožni dobroti in zdatni pomoči in do-
brodelnosti.

Ozrite se, preljubi! na hudobo sedanjih časov, na za-
ničevanje, ki se godi naši presveti veri! Njena varhinja in
služabnica, sv. katoliška Cerkve, se z orožjem veljave in
ljubezni vzdiguje k njeni obrambi, in usmiljena s človeško
deržino, čeli njene rane, zlašuje onečastovanja, in mnoge

ozdravi in zadela. Ali njeno poslanje prihaja zlo terdo in
težavno zavoljo pomanjkanja svetih služabnikov, katerih šte-
vilo je dandanašnji premajhno za toliko žetev. Pomanjkanje
njih terpe naj imenitnejši in tehtniši duhovnije naših dveh
zlo velikih zedinjenih škofij, druge me zanje pregoreče pro-
sijo, pa zastonj. Na vsih straneh, in po odredilnih in do-
brotnih napravah je potreba naj pripravišiga, naj bolje vre-
deniga in torej naj bolj blagorniga duhovskega opravišiga.
Pomanjkanje duhovnov dan na dan bolj vzmaga; od tod
naša prevelika skerb, in močni spodbudek, ki nas priganja
poskerbeti za škofijsko semenišče, kakoršno je že od triden-
tinskiga svetiga zbiralisa zapovedano, in od vladajočiga pa-
peža Pija IX. z apostolskim listam od 17. sušca 1856 živo
priporočevano. Podlaga je že storjena od našiga sprednika
Mateja, blaženiga spomina, z napravo obilnih vlog ali sti-
pendij za uboge mladenčce, katerih zmožnosti in volja bi bila
porok za duhovske službe. To je naša naj gorečnisi želja,
o preljubi! ki jo bomo s pomočjo Božjo in vaše dobrotnosti
iskali ob naj boljšim letnim času spolniti, ki upamo, de ni
deleč; ko bodo po dolgi nadlogah oblagoslovljene polja,
ko se bodo očitne in domače koristi bolj obrnile, in bo-
mo vsi v stanu, se poskušati pokladaje darove na altar
Gospodov, kakor daritve in žgavšine v njegovo slavo, v
čast svete Cerkve, v blagor občinstva, v zdravilo za se-
danjost in pripravo za boljši prihodnost.

Zahvalimo pa tudi Boga predobrotljiviga, in vse dobre
ljudi, ki so naše moči podperali, zakaj pomanjkljivost du-
hovstva je nekoliko nadomestena, zlasti v prid tega našiga
preljubiga mesta, z vpeljanjem redovnih duhovnov. Vsim
je znano, de je red OO. kapucinov že skorej od 3 let sem
prevzel duhovno oskerbovanje naše velike bolnišnice. Še
eno vošilo čuti naše serce, in to je, de bi nam vstanovlje-
nje te verske deržine bilo tudi za prihodnje zagotovljeno.
V ta namen pa je potreba zidati cerkev s pridruženim sa-
mostanom. Ta je vaše delo, o mestjani! delo usmiljenja,
iz kteriga bo izhajal naj večji čisel, in obilen prid za vas
in za vaše pozne vnuke; to je sveto delo, k čigar dopol-
njenju vas vaš škof z naj gorečnisi seream vabi in spod-
budeje. Naše mesto, tako berhko in imenito s tolikimi
zalimi poslopji, očitnimi in osebnimi, ima zlo veliko pomanj-
kanje svetih tempeljnov, v katerih bi se verno ljudstvo okrog
altarjev zbiralo (objokovanja vredna okolišina, zavoljo ktere
se pobožnost dan na dan bolj manjša in peša). In vi, pre-
ljubi! bi si napravili lepo slavo in veliko zasluženo vzbud-
divši staro gorečnost; zakaj ko je bil ob koncu pretečeniga
stoletja po skrivnih potih previdnosti Božje ta preblagorni
red zatert, je ves Terst prosil, zdihoval, je bil pripravljen
vse dati in storiti, de bi se mu ta preljudba reč ohranila.
Prav de! zdaj naj se spolniijo pobožne in hvalne zelje; do-
polni naj se zdaj, ko je v enak namen tudi od deželske obla-
sti v to dosego še potrebni znesek v zidanje poverjen.

Početje je v resnici dosti težavno in veliko, in utege-
nilo bi tudi naj večji serčnost ostrašiti ali oslabiti. Mi smo

torej pred Bogom ponižno prosili za njegovo veliko dobroto, de naj nas vlada v nevarnosti, blagoslovi in potrdi naše namene. V toliki sili nas poterjuje zaupanje v Boga, pa ne malo zanašljivost, celo polno svélost nam navdaja sodelavnost in pomoč naših dobrih in velikoserčnih terččanov. Vselej ste pripravljeni na poklic, ki vas zove na vsakere dobre dela; ne bodi vam tedaj nevéšč tudi glas vašiga škofa, glas ki vam izhaja iz nebes, ki vas vabi, darovati mili dar, ter povzdigniti Božjo čast, poskerbeti za svoj lastni in bližnjiga blagor, časní in večni, sedanji in prihodnji. Zares, veliko in preslavno dobro delo je, vredno vašiga visokiga duha in vaše vérne pobožnosti! Visoko in blago plačilo in veselje bo pa tudi izhajalo za vaše serce od tod! Resnično veselje, ker bo izviralo iz ljubezni Božje in bližnjiga; stanovitno veselje, ki se v ljubezni ohrani živo in goreče do groba; popolnoma veselje, ki človeku serce napolni, in ki mu daje zastavo in zanesljivost za vseveličano in neminljivo plačilo in veselje unkraj groba. Veseli tedaj v tolikanj dragi in lepi zaupnosti, povabimo dušne cerkvene pastirje, naj vse poskerbé, kar je primerno, de ljudstvo našimu klicu zadovoli. Nabirke naj se pošiljajo v našo pisarnico, kamor pa tudi slehern sam naravnost zamore svoje darove prinesti. Častiti očetje kapucinarji sami bodo po hišah v ta namen hodili, in ni mi potreba, tako dobrodušnih in častitih mnihov se priporočevati priljudnosti in usmiljenju sleherne verste mestljanov.

Zares, preljubi, nisimo vam mogli lepši priložnosti dati, in vi bi ne mogli imeti pripravnosti mem té. Štiridesetdanski post posvečevati. Ker s tem zamorete tri čednosti skleniti, posta, molitve in usmiljenja, kar stori, de se človek samiga sebe popolnoma Bogu daruje. S tem on namreč vse v Božjo službo obrača, karkoli je in ima; z milovšino premoženje, s postam telo, in dušo z molitevjo; in tako se zgodi, de je s temi čednostmi vse njegovo znotranje in zunanje posvečeno. Verh tega si človek Božjo dobroto nakloni, de ima z njim usmiljenje in mu obilen blagoslov deli, kakor je pisano: Dajte, in se vam bo dalo; dobro, natlačeno, in potreseno in zverhano mero vam bodo dali v vaše naročje. (Luk. 6, 38.) Kdor koli bo klical v imé Gospodovo, bo otét. (Joel 2, 32.) Blagoslov in zveličanje vam kličemo iz nebes, preljubi; v zastavo tega vam bodi pastirski blagoslov, ki ga vam s celim sercam podelimo.

List g. misijonarja Lor. Lavližarja iz Amerike do g. A. Zamejca.

Hvaljen bodi J. K.

Pri krivim Drevesu 30. pros. 1857.

Preljubi prijatelj!

Tvoje pismo, pisano 9. grudnia 1855, sim se le 15. prosenca 1857 prejel, pa vendar ni nič prestaro, vse novice so zame ravno tako mikavne, kakor bi bile pred enim letom, ko bi bil takrat pismo prejel. Prav priserčno se ti zahvalim, pač me zares ljubiš, de si pri tolikim opraviilu, s katerim si vedno obložen, vendar toliko pisal. S tvojim pismam vred sim prejel tudi pisma g. fajm. Wilfana in g. Bartola, v katerim ste bili tudi pisni g. fajm. Poklukarja in g. Volčiča, vse mesca prosenca pretečeniga leta pisane. S temi pisni sim prejel tudi več listov nekiga časnika iz no-viga Jorka (New Yorka), na kteriga sim naročen, ki so čez leto zaostali. Kadar gredo pisma v redu, kaj hitro dojdejo. G. Vole so pisali 28. kim. pr. 1. in 3. listop. sim pismo že imel. Pa na svetu ni nobena reč popolnoma, tedaj tudi pošte ne. Moramo pač poterpeti. Prosim te, naznani tem gospodam, de sim njih pisma prejel, in de se jim priserčno zahvalim, pozneji jim bom spet pisal, če mi Bog zdravje da. Denarjev, ktere so mi gosp. Bartol in še nekteri vkup poslali, še nisim prejel, pa upam, de ne bodo zgubljeni. Naznani tudi gosp. fajm. Wilfanu, de še osta-

nem njih zvest farman, kolikor morem; njih naročila, v pismu omenjene sim opravil. — Zastran pošiljanja „Danice“ sim popolnoma tvoje misli: Škoda, de je tvoje pismo tako dolgo zaostalo; pretečeno spomlad in poletje bi bil morebiti bukve, od kterih sim ti pisal, poslovenil; zdaj pa ravno nimam časa, ker oba duhovna, ki sta pri sv. Križu, (kjer sim bil popred jest), še ne znata jezika, moram tedaj jest vécsi tje iti. Upam pa, de mi bo pozneji kdaj mogoče, če mi le Bog zdravje ohrani. Grozno želim, de bi te bukve ljubi Slovenci imeli in brali, ki so tolikanj vneti za misijone in se jih na mnogotero vižo vedno vdeležujejo. Škoda le, de sim tako slab v slovenšini. Ko bi vedil, de bi kdo pri vas, ki nekoliko angleško zna, jih hotel posloveniti, bi mu raji izvir (original) poslal. Prosim te, naznani slavnimu odboru „društva sv. Mohora“ vzrok mojiga odlašanja, de ne bo kdo mislil, de nisim mož beseda. — G. Volcu sim pret. leto dvakrat pisal. Prav sram me je, de tako pogosto pisarim, in zlasti ker še celo v „Danici“ kaj natiskujete. Večkrat me je že serce bolelo zavolj tega, in sim že sklenil, nikoli več brez posebne sile ne pisati, pa me le spet skušnjava premaga, ali pa me kako prejeta pismo draziga prijatla napelje, de spet pišem. Kaj neki nekteri mislijo, ki tolikokrat od mene berejo, ko je od družih misijonarjev pred mano malokdaj kaj slišati bilo, in vendar nisim vredin jermenov njih čevljev odvezovati. Kako redko smo brali ali slišali od gosp. Baraga ali od gosp. Pireca! Od gosp. Mraka in družih pa nič ne. Res, prav redečica mi pride v obraz, kadar to pomislim, in — vendar, o joj — težko bom kdaj popolnoma jenjal vam pisati. O Bog, prizanesi mi mojo slabost, de svojiga serca ne odtergam od stvari, in ga popolnoma tebi ne dam. Vendar pa te ponižno prosim, če svojih prijatlov in sploh vsih rojakov ne ljubim zavolj tebe, prosim te, prisili me in pomagaj mi, de jih popolnoma pozabim! — De bi vas pa obiskat šel, ali celo vedno pri vas spet prebival, ta nevarna misel mi pa dozdej vendar še ni prišla, razun kake skušnjave, ktere, se vé de, morajo biti. — Pač iz serca se veselim, de je vedno tako dober duh med vami. Bog ohrani ljubo slovensko deželico, de bi bila vedno eden nar lepših biserov v blišči kroni katoliške Avstrije!

Lansko leto je v Milwaukee (Milwôki) neka nuna, šolska sestra (ali kakor si že po slovensko imenujete Schulschwester) umerla, ki je bila Indijanka, roda Ottawa, med kterimi sim jest. Bral sim njeni mertvopis v nekim časniku, in sim Indijanam pri sv. Križu neki dan v cerkvi oznanil: Jutri vam bom povedal nekoliko od življenja neke nune vašiga rodú, ki je pred kratkim umerla. Vsi so prišli v cerkev, desiravno je delavnik bil. Bila je rojena in perve leta zrejena od divjih Indijanov tam nekje, kjer je zdaj mesto Chicago (Sikago je prav Indijansko imé). Takrat je bilo le nekaj bajtice Indijanskih ribčev in loveov, kjer je zdaj veliko mesto z 80,000 prebivavci. Kako de je leto deklet v samostan prišlo, nisim bral in tudi nikjer ne zvedil. Bila je neizrečeno brihtna, govorila je 4 jezike, domaćiga, angleškiga, francoskiga in nemškiga. Kar je pa več kot to, imela je vse lastnosti, ki kersansko devico, posebno nuno v resnici zališajo: bila je vsa ponižna, pokorna, pohlevna, postrežljiva, goreča v molitvi, natanjčna tudi v nar manjih opraviilih in samostanskih postavah, neutrudljiva v učilstvu. Naš visokocastiti škof in gosp. Mrak sta z njo govorila, ko sta bila tam. Škoda, de je prezgodaj umerla: bila je samo 26 let stara. Nekteri Indijani so mi pripovedovali, de je še neka druga nuna njih rodú ali v Cincinnati ali tam okoli kje. Zdaj so nekteri bratje in sestre 3. reda sv. Franciška pri sv. Križu pod vodstvom častitiga g. Janeza Weikampa. Delajo stanovašica; v sredi bo cerkev na obeh straneh pa hiše, ena za brate, druga za sestre. Bog daj svoj blagoslov k temu imenitnemu početku. — Veliko veselje je med katoličani v „zedinjenih državah“, de je demokratiški predsednik (Buchanan) izvoljen; saj 4

leta se nam ni treba bati, de bi staro, katoliški cerkvi ne nasprotno vstavo prekuenili. Tudi tukajšnji Indijani so veselico obhajali, njih opravniki (agent) in neki kupec stajim mesa in smodnika poslala. Tudi jest sim bil povabljen. Tukajšnji Indijani so namreč zdaj tudi državljani (še le 2 leti), zato so tudi oni volili. Tudi nekteri zmed njih so knownotinga Fremonta (nekiga krivoverca) volili, zapeljani od protestantov. Ubogi Indijani se mi prav v serce smilijo, ker so pod oblastjo Amerikancev. Zdaj sicer zadosti lahko živé, pa kako bo v prihodnje, ne vedó in tudi nobedin ne more zvediti, kakor le Bog. Res, vlada jim je zagotovila, de bodo za zmirej ostali, kjer so sedaj, če bodo pridni državljani. Tode temu ali unimu agentu ali ministru se utegne poljubiti, več od njih tirjati, kakor zamorejo. Posebno težko je zanje angleško se učiti, kar vlada od njih tirja. Popred je vlada vsako leto dajala nekaj denarja škofam, v katerih škofijah so Indijani, za njih izrejo, veliko manj kakor bi bilo po pravici imelo biti. Ker so sedanji škof prevzeli skerb tukajšnjih Indijanov, so prejemale le 2,400 dol. na leto, zagotovljeno je pa Indijanam 8,000 dol. vsako leto. Kar so ta škof, so povsod angleške učitelje djali, kolikor so mogli z denarji shajati. Popred so bili samo indijanski učitelji. Še 9 let bo vlada Indijanov šole in marsiktere druge reči preskerbovala, potlej bodo mogli pa vse sami; bodo popolnoma vsim drugim državljanam enako držani, če bodo namreč napredovali, kakor vlada hoče. Šole so škofu in nam nar veči težave dajale. Pervi: Vse vasi so hotle učitelje imeti, denarja je bilo pa premalo; torej smo bili škof in mi obrekovani, de mi denar spravimo. Drugi: Težko je bilo angleških učiteljev dobiti, ker je kraj preterd. Tretji: S temi, kateri so bili, je bila grozno velika težava; nekteri so bili slabiga zadržanja, de bi bilo skorej bolji protestanta imeti, bi bilo manj pohujšanja; ta, ki je bil z menoj pri sv. Križu, je pa prav pobožen in priden, pa je tako piškaviga zdravja in tako zbirčen v jedi, de se ne vém spomniti, de bi bil kdaj na Krajskim takiga poznal. Z njim živeti je bilo zares težko. Učitelji morajo imeti 200 dol. na leto in vso hrano, ali pa saj 300 dol. če si sami hrano preskerbē. Tukaj je neizrečeno drago, če kdo ne more ali noče bolj revno jesti, veliko denarja potrebuje. Zdaj pri sv. Križu in tukaj uče udje zgorej imenovane družbe g. Weikampa, zdaj je pač prav, v dveh družih vaséh sta tudi dva prav pametna katoliška učitelja, v dveh pa protestantska že čez 3 leta. Prihodnjo spomlad bo še le agent svoje učitelje postavil, vsi dozdajni, razun protestantov, so že od škofa izvoljeni. Ali bo agent lete poterdil ali ne, ne vem. Tukaj bo prišel sedanji tolmač agenta, katoličan; bil je že zdavnej o propagandi v Rimu, pa je kmalo popustil, njegova žena je tudi katoličanka; oha bota učila. — Ker si vrednik, bi gotovo želel, kaj za „Danico“ prejeti, ne zameri, če bo Božja volja, pozneje kaj. Prosim te, ne zameri, de sim pismo O. Benvenuta tebi poslal, od kteriga moraš plačati, Bog ti bo povernil; jest bi plačal, pa se utegne zgubiti. — Prašaj Jerana, kaj Kosar počne, kaj Lazaristi v Celju, kaj moji prijatli v Loki? Ravno tako pismice sim že spisal zanj, kakor tole, pa ga ne pošljem, ker je premalo mikavno. Prosim vsim prijatlom pozdravljenje. Molite zame. V duhu te kušnem in objamem.

L. Lavtižar.

List gosp. misijonarja Pirca iz Amerike do gosp. M. Kristana, fajmoštra na Vačah.

Iz Belle Prairie v Menesota Territory, 5. pros. 1857.

Tvoje pismo od 18. grud. 1855 sim še le pred nekimi dnemi prejel, tedaj čez leto, ker ga nisi bil prav do Grande Pontage vrvnal. Hvala za naznanjene novice! De so najni ondodni sosede in prijatli pomerli, me je v serce

ginilo. Jez sim že 70. leto spolnil, in Gospod me ohrani še živiga in zdraviga za svojo službo. Od 3 let sem sim v svojim okrožji 10 novih misijonov z Božjo pomočjo napravil in cerkve zidal, in sicer, 2 indijanska, 2 francoska in 6 velikih nemških misijonov v naj lepši okrajni ob Sauk-River-u. Vse nemške sim zročil OO. benediktinam, ki so vnovič prišli, v oskerbovanje, poprejšnje pa bom nekimu francoskimu misijonarju v skerb dal. Jez sam pa sim terdno sklenil, ako mi Bog še življenje in zdravje ohrani, ostanek svojih starih dni v osmi desetnici v spreobračanje divjakov obrniti. Bližnjo spomlad mislim popotvati dalje na sever k Otčipju-divjakam, 400—600 milj od tod, kamor so me njih poglavarji povabili, de bi imel to duhovno veselje, ter nektere nove indijanske misijone pred koncam svojiga življenja napravil. Pridni, goreči misijonar, g. Lorenc Lavtižar, moj rojak, mi je unidan pisal in se mi ponudil, de je pripravljen, z mano vred delati za spreobrnjenje Indijanov. On že prav dobro indijansko zna. Veselim se njegove podpore v svoji starosti.

O de bi imel jez le saj še 3 ali 4 goreče kranjske duhovne v pomoč! V malo letih bi bil divji Otčipjanski narod, nad 7000 duš, spreobrnjen in v Kristusovo čedo spremenjen. Zdi se mi, de ti ubogi nejeverniki so že zreli za spreobrnjenje, želé katoliških duhovnov, in jez sim z vsimi poglavarji prav dobro znan, pa sam ne morem povsod vsim kaj. Prav veliko dobroto bi mi Ti skazal, ako bi kaka dva dobra duhovna pregovoril, de naj bi v moj indijanski misijon prišla, ter se spreobračanju nevernikov posvetila. Ako duša, na pot zveličanja pripravljena, več velja pri Bogu kakor vesoljni svet, kako lepe zasluženja in duhovno veselje si zamore misijonar pridobiti, ako veliko sto nejevernikov z duhovnim prerobenjem Kristusu pridobi in v nebesa napotuje! Kako zaželeno in zaslužno bi bilo, ko bi se nekteri premožni fajmoštri s škofijskim dovoljenjem v dobrodelno družbo sklenili, de bi par serčnih za misijon pripravnih duhovnov v moje misijone poslali, in jih nektere leta zastran živeza in telesnih potreb podperali in preskerbeli. *)

Indijanskiga jezika bi zamogel mladiga duhovna, ki ima dobro glavo, v 6 mescih naučiti. Z dobrimi duhovni tako obilno obdarovana krajnska dežela bi pač zamogla par tucatov misijonarjev v naše indijanske misijone poslati, o koliko dobrija bi zamogli storiti. Morebiti res dosti več storiti, kot pri mnogih domačih terdih možakih in brezbožnih mladenčih, kateri, prenasiteni darov Božjih, za Boga ne marajo in njegove duhovne zaničujejo! Ti nehvaležniki, ki jih sram bodi! Vr.) Zneski leopoldinske družbe, kateri se do škofov pošiljajo, se v zidanja lepih stolnih cerkev in v druge potrebe obračajo; ako bi se le en del od njih obrniti naravnost v plačo indijanskih misijonarjev in misijonskih cerkev, bi se zamogli naj lepšiga sadu pri preobračanju v indijanskih misijonih razveseliti. V naši škofii sv. Pavla Menesota Territory živi sedanji čas 110.000 Indijanov, večidel še nevernikov, katerih naj več še nikoli ni duhovna vidilo, in po krajih, kjer jih še niso beluhi s pijačami (žganjem) in pohujšanjem popačili, torej bi se prav lahko dali spreobračati. O, de bi se goreče krajnsko duhovstvo s svojim pobožnim škofam tih ubogih divjakov usmilito, jih prav goreče v skerb vzelo, in k njih spreobrnjenju prav djansko začelo delati; koliko zasluženje in čast pred Bogom in sveto Cerkevjo bi si zamogla naša ljuba domačija vesela pridobiti! Deus provideat! (Bog daj!) — Pošljem Ti, ljubi moj tovarš v službi! zraven pisma tudi svoje natisnjene bukvice „zgodovino Indijanov“ v

*) Ker nar boljši naklepi in nameni lahko zaspé, ako se večkrat ne dramijo in ne sprožujejo; bo Danica rada in z veseljem naznanovala, ako bi kdo v izpeljavo tolikanj priserčnih g. misijonarjevih želja kak posebin nasvet storil. Morajo se pa take reči hitro poprijeti, če ne, se vse pozabi. Vrednistvo.

dar za novo leto, iz česar boš jasno razvidil stan naših Indijanov in mojiga misijonskiga djanja.

Franc Pirc, l. r.
kat. misijonar.

Napis do njega:

Rev. Mr. Francis Pierz cath.
Missionary at Belle Prairie
Menesota Territory
Nord America.

Ogled po Slovenskim.

Iz Gorice. 28. sušca. Stara Kamenska fara, ki je že delj časa spraznjena, je bila ravnokar razdeljena. Odcepile so se ji tri srenje, ki so zdaj drugim bližnjim duhovnjakom vdružene, namreč: srenja Gojače z 260 dušami je padla pod Črniško dekanijsko faro, Sela z 132 dušami pod Bajtovje, zdaj v faro povzdignjena, in Dobravlje z 497 dušami pod Krško faro. Takó je ta zadeva na vse strani dobro in določno poravnana in so želje imenovanih srenj spolnjene. Število odpadlih duš znese 1189, in če jih odštejemo od poprejšnjiga števila Kamenske fare 2624, jih ostane pri Kamnji še 1435. Kar so imenovane tri srenje popred Kamenskimu fajmostru, bodo odsej svojim dotičnim novim pastirjem odrajtovale, vendar pa ostanejo dohodki iz urbarijske ali zemljiške odškodnine Kamenskimu fajmostru. Nova Bajtovska fara šteje zdaj 792 duš; patronat ostane Lipovževi družini tudi za naprej. Mesto dveh kaplanov v Kamnji se bo sedaj le en sam zraven fajmostra potreboval.

Slišimo, da bo sčasoma še več drugih duhovnjakov fare povzdignjenih, kjer koli bojo okoljine vgodne.

V Terstu so 20. u. m. obojni romarji, za Jeruzalem in za Rim praznik sv. Jožefa skupaj obehajali. Rimljani, njih 10, so odrinili še tisti, Jeruzalemei pa naslednji dan. Poslednjih je 17, med kterimi so tudi v. č. teržaški prost, g. M. Verne, in pa Krajnc J. Nose iz Male vasi.

Razgled po keršanskim svetu.

Na Dunaji bodo zidali veliko poslopje za rokodelske družnike. Cesarica Karolina Avgusta je v ta namen darovala 2000 gold. — Na Ogerskim se napravlja poivališnica za onemogle duhovne, za ktero so darovali med drugimi: Kardinal Scitovski 20.000 gold., Ostrogonski kapitel 20.050 gold., udje Ternovskega kapitela 950 gold., duhovni prvostolniga nadbdijakonata 16.785 gold., požunski nadbdijakonata 13.120 gold. itd. — V dveh poglavitnih mestih protestanstva, v Bernu in v Genevi se novi katoliški cerkvi zidate, ob času ko po švajcarskih kantonih katoliška cerkev hudo preganjanje terpi. G. Mermillad vikari v Genevi, je unidan v Parizu pridigal in poslušavce poprosil miliga daru za zidovje Marijne katoliške cerkve v Genevi, protestanskim Rimu, in precej so gospé zlate perstane in ketnice na daritevno mizico pokladale; znesek je bil 11.000 frankov. — Iz Milana. Milanski vikši škof, gr. Romilli, so bili o cesarjevi pričujočnosti sedemkrat k cesarjevi mizi povabljeni. — Kako zvesto de se pobožna cesarska deržina cerkve in njenih zapoved derži, tudi tole kaže. Ker po ambrozijanskim obredu v milanski nadškofiji pust 4 dni delj terpi kot po rimskim, (je tedaj tudi še sredo id. za mesne jedi), so dali svitli cesar pri nadškofu vprašati, če se smejo tudi v sredo mesne jedi jesti, ali ne? Nadškof, razveseljen in spodbujen s tem lepim spolnovanjem cerkvenih zapoved, so odgovorili, da ta dan je v Milanu slehernimu, tudi ptujcam, pripušeno mesne jedi vživati, ker take zapovedi so na kraj navezane in ne na osebe itd. — V Pragi se bo opustotena gotiška cerkevica v servitovskim samostanu Slup-u, ki je bila v magazin spremenjena, po ministerialni zapovedi

zopet popravila in v čast Božjo povernila. Ta kraj je imeniten, ker tukaj so bili krivoverci, husovci, 64 mnihov sežgali, ki jih je bil Bog s tem poveljal, da se je iz plamenov 64 ognjenih kugel naredilo, ki so se pod nebesam v eno sklenile. — V Benedkah so stari patrijarh zboleli in so s sv. zakramenti prevideni. — V Piemontu je 12 škofij in nadškofij brez pastirjev, vlada pa dohodke spravlja in se ne meni za dušne potrebe katoliške čede. Čez 7000 mnihov in nun, ki so jih iz kloštrov izgnali, veči del pušti brez pomoči, krivoverstvo pa podpera. — Tudi na švajcarskim se huda godi katoličanam; v Thurgau-u so katoličanam šole in njih denar poropani, in otroci čisto katoliških staršev so prisiljeni, v daljne krivoverske šole hoditi. Noben mladeneč, ki je pod jezuiti študiral, ne dobi službe. — Pariz. O. Amanton, dominikanec, je izvoljen škof v Ispahanu, in mu je zročena tudi Bagdad-ska škofija z armenskimi in perzijanskimi okrajnami. Sedež ima v Mosulu ob Tigridi, ki šteje 60.000 duš. — V Rimu je umerši grof K. Dorja v oporoki zapustil premoženje, s kterim se bo napravila bolnišnica za take bolnike, ki na dolgih in počasnih boleznih terpe. — 19. sušca je bil v skrivnim zboru novoizvoljeni škof v Djur-u (Rab-u), ministerialni svetnik Šibor poterjen. — Na Virtemberskim je od l. 1850—1856 prestopilo 26 katoličanov k protestanstvu, 263 protestantov pa v katoliško cerkev. — Iz Moguncije se piše, da cerkvene vravnave med Rimom in virtembersko vlado še niso dokončane, kakor so nekteri časniki terdili. — V Meksiki je katoliška cerkev še zmiraj preganjana, torej ima rimski poslanec republiko zapustiti, ako je že ni.

Drobtine.

Nepričakovana sreča. V kratkim je umerla v Lionu na Francoskim posebno bogoljubna in dobrotna gospá in vdova, ki ni imela otrok in zlahte. V testamentu je postavila deda moža iz sosesine, ki ni z njo nikoli govoril, ji ni nikoli nič dobrega storil, ki ga je le toliko poznala, kolikor ga je videla in od njega slišala, kteri je bil pa, kakor je rekla, „nar bolj spoštljiv človek v celi fari, pravi mož in dober oče“. Kako se je čudil dobri mož, ko je bil povabljen, da naj s svojimi 10 otroci v posest vzame z vsim orodjem prevideno hišo in še 12.000 frankov gotoviga denara. Vsi ljudje, to slišati, so privošili poštemimu možu to lepo srečo. — Tako dobre misli imajo pa le redkokrat umirajoči premožni.

Kadar molite, mislite, da ste v družbi angelov; torej se pri vsaki besedi, ki jo izgovorite, v duhu na kolena verzite. (M. Magd. Pac.)

Pogovori z gy. dopisovarci.

Preč. g. M. K.: Za prejete pisma naših rojakov iz daljnih krajev smo vselej prav hvaležni, ker z njimi ljubim Slovincem posebno vstrežemo, in služijo v spodbudo k dobrimu. Hvala tudi zastran bratovšine! — G. M. T.: Prejeli denar in imena novih družnikov ss. Ciril - Metoda. Hvala! — G. St.: Prejeli: — zazelené bukve bomo skušili kmal poslati. —

Duhovske zadeve.

V ljubljanski škofiji. G. Jan. Čebul pride iz Poljan v Kranj; g. Ant. Ahčin iz Svibnja v Poljane; g. And. Šarc iz Merne peči v Metliko. G. Jak. Stanonik, velesovski fajm. se podá v pokoj, in Velesovo je od 29. sušca razpisano, za ktero se prošnje do vis. c. k. vladije po navadni poti oddajajo.

V goriški nadškofiji. Gosp. Jož. Zupančič je prestavljen iz Altire (v Lahih) v Karmin.